

NIEUWSBRIEF 3

Protestantse Kerk Classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne

Classispredikant
Ds. Marco Luijk
m.luijk@
protestantsekerk.nll
06-52335285

Scriba
Bert Drost
0183-500343
classisscriba-noord-
brabant-limburg-reunion-
wallonne@
protestantsekerk.nl

Door deze Nieuwsbrief wil het Breed Moderamen van de classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne kerkenraden, predikanten, kerkelijk werkers en andere belangstellenden informeren over ontwikkelingen en activiteiten in en rondom de classis. Stuurt u deze nieuwsbrief a.u.b. door naar anderen waarvan u denkt dat ze er belangstelling voor hebben.

Vakantie tijd

Het is wonderlijk hoezeer het tijdsbesef van mensen kan verschillen. Wanneer je geconcentreerd bezig bent, heb je geen besef van tijd meer. Zit je echter te wachten, dan duurt de tijd eindeloos. Wanneer je het naar je zin hebt, vliegt de tijd voorbij. Is er iets ernstigs aan de hand, dan verstrijkt de tijd zo langzaam dat je de klok de seconden hoort wegtikken.

Het is wel aardig wat te mijmeren over tijd nu de vakanties weer begonnen zijn. Omdat we de tijd van werken en vrij zijn zo wezenlijk anders kunnen beleven.

Het Grieks van de Bijbel heeft twee verschillende woorden voor het begrip 'tijd'. Het eerste is "chronos". Dat is de tijd van de klok, de uren, de minuten en de seconden, de tijd die verstrijkt en waar we altijd tekort van lijken te hebben. Het tweede

woord voor tijd is het woord “*kairos*”. Dit betekent: “het juiste moment”, of “de juiste periode”. Dit is ook het woord dat in het bekende gedeelte in Prediker 3 gebruikt wordt wanneer gezegd wordt dat alles “zijn tijd” (zijn juiste moment) heeft. “*Kairos*” (Oudgrieks: *Καιρος*), komt ook voor in de Griekse mythologie. Het is de personificatie van de gelegenheid, het juiste moment om iets voor elkaar te krijgen. In de brief aan de Efeziërs zegt Paulus ons onze tijd goed te gebruiken (5,16). Want er komt heel veel op mensen af. “*Kairos*” herinnert ons er aan dat het er toe doet wat je met je tijd doet. Het gaat om een bepaalde kwaliteit van leven, die je ervoor behoedt in een eendimensionale dynamiek terecht te komen waarin je geen werkelijk zicht hebt op wie je bent en wat je doet. Een manier van leven die je open houdt voor wat het leven te bieden heeft, en die ook fundamenteel geopend is naar de wereld en de ander. Om anders gezegd niet in de tijd onder te gaan.

Het Bijbelverhaal heeft daar al heel vroeg iets op gevonden en dat is de dag van de Sabbat. De dag waarop alles even ophoudt. Sabbat betekent letterlijk: een dag van staken, een dag van ophouden. Het is een dag om de sleur te doorbreken. Het is niet dwangmatig bedoeld in de zin dat er van alles niet mag op zondag. (De kerk heeft de Sabbat invulling gegeven op de zondag.) Het gebod is juist andersom bedoeld! Het gaat erom dat je zozeer tot stilstand komt, dat je ook weer kunt genieten van het wonderlijke van de schepping. Dat je dankbaar kunt zijn om alles wat je gegeven is. Een dag van werkelijk vrij zijn. Niet geknecht, niet vastzittend aan van alles. De bedoeling is dat je hart zich verheugt op deze dag. Grappig genoeg vragen de rabbijnen zich in de Talmoed ergens af wat de beste dag is om de liefde te bedrijven. Hun antwoord is dat dit de Sabbat is omdat je God de Heer niet beter kunt loven op deze dag van bevrijding, dan met liefde.

shutterstock.com • 1077853814

De gedachte erachter is dat het vrij zijn op de Sabbat er is ten bate van de menselijkheid. Niet voor niets zegt Jezus ergens in het evangelie dat de mens er niet is voor de Sabbat, maar de Sabbat er is voor de mens. Als een mens niet van ophouden weet en wekelijks dat ophouden ook oefent, dan is de kans buitengewoon groot dat die mens terecht komt in een sleur die hem uiteindelijk zichzelf doet verliezen.

De mens raakt dan de grip kwijt op wat hij doet en wie zij is, en wordt meegesleurd door de stroom van de tijd. Door van ophouden te weten, behoudt een mens een bepaalde afstand tot wat hij dagelijks doet en is daardoor beter in staat de regie over de tijd te behouden. Door een stapje terug te doen, krijgt hij beter zicht op de rol die hij in het leven speelt. De onvergetelijke theoloog K.H. Miskotte schrijft ergens: ‘Er is geen middel om boven de tijd te staan dan dit, dat wij in de tijd maatstrepen, pauzen, stonden stellen. Wie het niet doet, hoewel hij mag, die zal onder de tijd komen en verzwoegen worden door de zinledige stroom...’

Het is denk ik goed hier bij stil te staan. Omdat we allemaal leven met een bepaalde tijdsdruk, en omdat de 24-uurs economie maar doordendert zonder oog te hebben voor wat mensen werkelijk nodig hebben. Daarom is het goed bij momenten de stekker uit het stopcontact te halen - en nu vooral de mobiele telefoon een tijdje uit te zetten!

Dat lijkt mij een goede gedachte bij het begin van de vakanties. Het woord 'vakantie' komt van *vacare*, dat zoiets betekent als leeg zijn, open staan. Dat is niet alleen maar aardig, maar hoogst noodzakelijk. Een mens heeft rust nodig om weer tot de kern van je bestaan te komen. Om bij jezelf te komen, om bij God te komen. Een mens moet eerst leeg worden om weer op ideeën te kunnen komen, om weer ontvankelijk te worden voor wat ons tot vrede dient. Om opnieuw, steeds weer opnieuw, te ontdekken dat de waan van de dag overwaait, maar de dag van Sabbat ons een anker biedt om niet meegesleurd te worden in de gedachte dat heel de wereld bestaat uit wat wij op dit moment doen. Laat ons de Sabbat gedenken!

Een goede vakantietijd gewenst.

Marco Luijk, classispredikant

Nieuws van de classispredikant

Nieuws van onze partner het bisdom Kurhessen Waldeck - een brief van Margriet Gosker

Beste vrienden van Kassel,

Donderdag 27 juni heeft onze gewaardeerde bisschop Martin Hein opnieuw gesproken over de vreselijke aanslag op Walter Lübke. Hij leidde ook de uitvaartdienst en zei toen:

"Noch herrscht quälende Ungewissheit bei der Frage, warum Walter Lübcke ermordet wurde. Noch sind die Gedanken unruhig und manche Nächte schlaflos. Aber wir hoffen inständig darauf, dass sich das Verbrechen aufklären lässt, sodass nicht das Unfassbare das letzte Wort behält. In die Fürbitten bezog Hein nicht nur Familie und Angehörige ein, sondern auch die Ermittler, die jetzt die schwierige Aufgabe haben, den Täter zu überführen. Hein richtete sich auch an den unbekanntes Täter mit der Bitte, sich zu stellen".

Vertaling:

Nog heerst een kwellende onzekerheid over de vraag waarom Walter Lübcke werd vermoord. De gedachten zijn nog steeds onrustig en sommige nachten slapeloos, maar we hopen oprecht dat de misdaad opgelost wordt, opdat niet het onbevattelijke het laatste woord heeft. In de voorbeden betrok de bisschop niet alleen familie en familieleden, maar ook de recherche, die nu de moeilijke taak heeft om de dader op te sporen. Bisschop Hein richtte zich ook tot de onbekende dader met het verzoek zich aan te geven.

Voor meer informatie zie:

<https://www.fr.de/rhein-main/luebcke1-12419488.html>

Inmiddels is er meer bekend en dat is ook 'beunruhigend'. Laten we met elkaar meeleven, ook in deze moeilijke dingen. Met vriendelijke groet, Margriet Gosker

Website: www.margrietgosker.com

Nieuwe voorzitter Classicale College voor de Visitatie

We zijn verheugd dat op dinsdag 2 juli door de Classicale Vergadering een nieuwe voorzitter voor het Classicale College voor de Visitatie is benoemd en beroepen! Het is ds. Ada Rebel uit Deurne. Deze zomer zal zij haar werk aanvangen.

Uit de profielschets: Elk college voor de visitatie heeft een voorzitter, die leiding geeft aan het werk van het college, in het bijzonder de visitaties. Deze voorzitter werkt in dezen nauw samen met de classispredikant. Zij informeren elkaar over en weer over wat zij bij gemeenten, kerkenraden en predikanten in de classis signaleren. Indien bijzondere bemoeienis door middel van visitatie is vereist, delegeert de classispredikant deze taak via de voorzitter aan het college. Het college voert onder leiding van zijn voorzitter de visitatie zelfstandig uit naar eigen inzicht en werkwijze, met inachtneming van richtlijnen van het generale college voor de visitatie. De voorzitter zorgt voor een rapportage aan de gevisiteerde ambtelijke vergaderingen, de classispredikant en het breed moderamen van de classicale vergadering. Op basis van deze rapportage beslist het breed moderamen, na het advies

van de voorzitter van de visitatie te hebben gehoord, over zo nodig te nemen maatregelen. In het kader van het toezien op de ontmoeting van gemeenten onderhoudt de voorzitter van de visitatie contacten met de (ringen van) gemeenten en laat hij/zij zich op de hoogte stellen van de aard en inhoud van de ontmoetingen. Waar nodig geeft de voorzitter advies over de aanpak daarvan of levert een inhoudelijke bijdrage. De voorzitter kan zich in dezen laten bijstaan door de leden van het college. De voorzitter wordt benoemd door de klassicale vergadering op voordracht van het klassicale college, gehoord het generale college voor de visitatie, en is de vaste adviseur van het breed moderamen van de klassicale vergadering. De voorzitter maakt samen met alle andere voorzitters van de klassicale colleges deel uit van het generale college voor de visitatie.

Zodra er meer bekend is, zal ds. Rebel officieel in haar ambt verbonden worden. Wij wensen haar alvast een goed begin en zegen op haar werk!

Cyclus bezoeken

Met momenteel een ritme van twee gemeenten per week ben ik de gemeenten aan het bezoeken. Ik ben voor 2019 begonnen in Limburg en Oost-Brabant. De bezoeken zijn zeer inspirerend. Ik ben dankbaar zo veel kerkenraadsleden en voorgangers te ontmoeten die met hart en ziel hun kerk dienen, en die met liefde en toewijding de kerk in stand houden en laten bloeien. Er gebeurt ontzettend veel in onze kerken! De teller loopt in de richting van 30 gemeenten.

Natuurlijk zijn er naast de verbondenheid met elkaar en de vele activiteiten ook zorgen. Die gaan over het moeilijk vinden van ambtsdragers en het ouder worden van de gemeenteleden.

Over al deze zaken spreken wij met elkaar, en wat er mogelijk is. Het gesprek loopt langs de volgende punten:

1. Voorstellingsronde waarin ieder naast je naam en functie in de kerkenraad vertelt over één ding wat je energie geeft in deze gemeente (waar je het voor doet, plezier of voldoening uit put), en één ding waar je zorg over hebt.
2. Hoe gaat het?
3. Wat is het hart van onze gemeente-zijn? Hoe zijn we gemeente/kerk? Wat is kerk zijn voor ons? Welke concrete plannen zijn er?
4. Kerkelijke gemeente zijn in deze tijd. Waar liggen kansen, wat is moeilijk, waar kunnen we ondersteuning gebruiken?

Wat kunnen de classis en classispredikant voor ons betekenen?

5. Hoe heb je het gesprek ervaren?

6. Afsluiting met lezing en gebed door de classispredikant.

Het bezoeken van wijkgemeenten en pioniersplekken, en de aan de plaats verbonden predikanten, kerkelijk werkers en pioniers, behoort voor mij tot het hart van het werk van de classispredikant. Hoewel ons bezoekwerk min of meer in de plaats gekomen is van de gewone visitatie en hetzelfde vierjaarlijkse ritme zal aanhouden, leg ik aan het begin van een bezoek eerst uit wat het bezoek inhoudt. In ordinantie 4 staat in artikel 16. De classispredikant :

1. De classispredikant geeft gestalte aan de verantwoordelijkheid van de classicale vergadering voor het toezien op gemeenten en ambtsdragers. (in Kerk 2025 wordt 'toezien' toegelicht als focus voor de classis, niet als inspectie of controle. Het gaat om het dienen van de gemeenten in haar zelfstandigheid als lichaam van Christus).

Het gaat m.a.w. om een ontmoeting en een geloofsgesprek. En zo loopt het gesprek ook!

Margraten

Hieronder foto's van de kranslegging op memorial Day op begraafplaats Margraten waar ik namens de protestantse kerk in Nederland een krans heb gelegd.

Classispredikant aanwezig bij opening van nieuwe moskee in Venlo

Op 21 juni werd de ISN TEVHIT MOSKEE IN VENLO officieel geopend. De classispredikant was uitgenodigd namens de Protestantse Kerk in Nederland te spreken bij deze voor de Turkse gemeenschap in Venlo zo heugelijke gebeurtenis.

Het beleid van de Protestantse Kerk richting moslims is vastgelegd in de beleidsnota Integriteit en Respect en de Vervolgnota, die kan je vinden via <https://www.protestantsekerk.nl/thema/islam/> onder bestanden.

Ik heb de mysticus Rumi geciteerd die spreekt over God:

U bent de fontein van het licht in de zon.

Ik ben een schaduw van een wilg op de grond.

U maakt mijn haveloosheid van zijde.

Bij de dageraad is mijn ziel als donker water dat langzaam 'dank je, dank je' begint te zeggen.

De Schaakmeester zegt niets

behalve dat hij het schaakstuk stil beweegt.

Dat ik deel uitmaak van de zetten

van dit spel maakt me

verbazingwekkend gelukkig.

Mijn bijdrage ben ik geëindigd met deze woorden:

Moge dit nieuwe gebedshuis een gezegend gebedshuis zijn.

Moge dit een huis zijn van innerlijk luisteren en een liefdevolle omgang met Allah.

Moge dit nieuwe gebedshuis een huis zijn waar mensen elkaar werkelijk ontmoeten, van hart tot hart, en in de aanwezigheid van Allah, van God.

Moge dit een gezegend HUIS VAN BARMHARTIGHEID EN LIEFDE ZIJN.

Moge dit een gezegend huis

In het vervolg van deze nieuwsbrief nog wat kerkelijk nieuws waar u wellicht in geïnteresseerd bent.

Ik sluit af met een tekst uit het liedboek, het Scandinavische lied 695:

1. Heer, raak mij aan met uw adem,
reik mij uw stralend licht,
wijs mij nieuwe wegen,
geef op uw waarheid zicht.

2. Raak met uw Adem mijn onrust
tot ik de rust hervind.
Al mijn wonden heelt Gij:
Gij ziet in mij uw kind.

3. Wees ook de Geest die mij aanvuurt
en al mijn twijfels bant.
Als geroepen kom ik:
mijn tijd is in uw hand.

4. Kom en doorstraal mijn dagen,
Geest van God uitgegaan,
die mijn ogen opent
voor wie nu naast mij staan.

5. Heer, raak ons aan met uw adem,
geef ons een vergezicht!
Draag ons op uw vleugels,
zegen ons met uw licht!

Marco Luijk,
classispredikant

Een goede zomer en een hartelijke groet

Verder nieuws:

Kijk ook eens op de website van de PKN:

<https://www.protestantsekerk.nl/nieuws>

Startzondag:

<https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/startzondag-2019-door-verhalen-van-hoop-wisselen-gemeenteleden-met-elkaar-van-gedachten-over-de-bijbel/>

Volg de classispredikant op Facebook voor nieuws

Ik probeer het kerkelijk nieuws en de relevante zaken uit de classis hier met u te delen.

Bid u mee met de slachtoffers van de aardbevingen in Groningen?

<https://www.protestantsekerk.nl/nieuws/bid-u-zondag-mee-twee-gebeden-voor-aardbevingsslachtoffers-in-groningen/>

Financiële vergoedingen aan ringen en werkgemeenschappen

In het breed moderamen van de classis hebben we afgesproken om de ringen nadrukkelijk te steunen, ook in financieel opzicht. Voor elke ring, overeenkomend met een "oude" classis, is er daarom een bepaald bedrag vastgesteld. Omdat het aantal gemeenten in de oorspronkelijke classes sterk verschilt, is het bedrag per ring verschillend. Voor de ring Limburg is ongeveer € 600 beschikbaar, voor de ringen Peel en Kempenland en Den Bosch is dat € 900 en

voor de ringen Heusden – Altena en West-Brabant is het maximum € 1200.

Dat kan gebruikt worden voor alle activiteiten die de samenwerking tussen gemeenten bevorderen (spreker, bijzonder evenement, attenties,). Het is niet bedoeld voor reiskostenvergoedingen naar ringvergaderingen.

Voor de werkgemeenschappen in elke ring is een bedrag van € 360 per jaar beschikbaar. Dat kan gebruikt worden voor het vergoeden van kosten van een eenvoudige lunch, een attentie voor een predikant of de kosten van een spreker in de werkgemeenschap .

En mocht u vragen hebben, aarzel dan niet om mij een mailtje te sturen: (vandermarel.cees@gmail.com)

*Cees van den Marel
penningmeester
van de classis*

Vergaderdata 2019-2020

Moderamen	Breed Moderamen	Classicale vergadering
4/9/19	24/9/19	9/10/2019
24/10/19	5/11/19	
21/11/19	3/12/19	29/1/2020
30/01/20	11/2/20	
12/3/20	24/3/20	
14/5/20	26/5/20	10/6.20
25/6/20	7/7/2020	
3/9/20	15/9/20	7/10/20
15/10/20	27/10/20	
19/11/20	1/12/20	

Een vriendelijk verzoek aan scribae van kerkenraden. Wilt alle zaken waarvoor het Breed Moderamen van de classis toestemming moet verlenen uiterlijk 14 dagen voor de vergadering van het Breed Moderamen digitaal sturen naar de scriba. Zijn e-mailadres is: classis-scriba-noord-brabant-limburg-reunion-wallonne@protestantsekerk.nl

Subsidie voor kerkgebouwen

Van de vereniging Unitas werd onderstaand bericht ontvangen. Doe uw voordeel ermee

Als Vereniging Unitas verlenen wij financiële steun aan PKN gemeenten in Noord-Brabant en Limburg t.b.v. instandhouding van kerkelijke gebouwen en bij uitzondering, orgels.

Namens Vereniging Unitas wil ik u vragen of u in de gelegenheid bent om onze

Vereniging als subsidiënt onder de aandacht te brengen bij de gemeenten in deze classis. Nadere informatie staat vermeld in onze onzewebsite: verenigingunitas.nl

De aanvragen om subsidie nemen de laatste jaren af terwijl wij de indruk hebben dat er gemeenten zijn die tbv instandhouding van kerkelijke gebouwen inspanningen verrichten. Het gaat hierbij **NIET** om ondersteuning voor pastorale doelen maar puur op het vlak van gebouwen en bij

uitzondering orgels.

Het is niet alledaags dat subsidiënten initiatief nemen met de vraag om aanvragen in te dienen, echter ons bestuur is van mening dat dit initiatief wellicht tot meer aanvragen zal leiden.

Oproep

Ook van de vereniging kregen we de volgende oproep:

Daarnaast heb ik nog een vraag of er binnen de classis cq de classicaal vergadering u mensen bekend zijn met een juridische achtergrond. Dit in verband met een komende vacature binnen het bestuur van Vereniging Unitas.

Wij zijn op zoek naar versterking van het bestuur en denken daarbij aan iemand met een juridische achtergrond, van eind veertig begin vijftig jaar met kennis van de kerkprovincie Noord-Brabant-Limburg. Het informele karakter van Vereniging Unitas vraagt om iemand met een soepele instelling.

Mogelijke kandidaten(M/V) zullen door Vereniging Unitas benaderd worden.

Indien u nadere toelichting wenst ben ik per mail bereikbaar : rob.scheffers@planet.nl of via mijn mobiele nummer 06 2701 5754.

Benoemingen

Het Breed Moderamen heeft de volgende benoemingen gedaan:

Op voordracht van het Classicaal College voor het Opzicht dhr. H. Groenenboom te Giessen en op voordracht van het Classicaal College voor de Visitatie mw. Breedveld-de Ruiters te Rucphen.

Kort Verslag van de Tagung

De Tagung is de jaarlijkse ontmoeting de drie dagen na Pasen - van de Protestantse Kerk in Noord-Brabant - Limburg met de Evangelische Kirche van Kurhessen-Waldeck (EKKW) en het Bisdom 's-Hertogenbosch.

Dit keer was de Tagung in Hofgeismar, verzorgd door de EKKW. In Hofgeismar ligt een prachtig complex wat door de kerk gebruikt wordt voor congressen, synodevergaderingen, seminarie etc. Het thema was "De kracht van de kerk (en diaconie) in een ouder wordende samenleving - rekening houdend met secularisatie en singulariteit.

Wij hebben in de loop der dagen kennis mogen maken met een aantal projecten met diaconale aspecten m.b.t. de ouder wordende mens, maar ook met gehandicapten.

- Rondleiding over het terrein van de Diaconie in Hofgeismar met gebouwen voor opvang van ouder wordende mensen voor dagbesteding, activiteiten, maar ook wonen, al of niet begeleid.
- Vlakhuis in Hümme is het voormalig stationsgebouw omgebouwd tot meer generatiehuis, met diverse activiteiten voor ouderen als ook voor de jeugd.
- In Bad Arolsen een bezoek aan Bathildisheim, een instelling voor mensen met een lichamelijke en/of psychische beperking ongeacht hun leeftijd. Afhankelijk van de persoonlijke situatie is er dagopvang, opvang van maandag t/m vrijdag en in het weekend thuis, permanent wonen al of niet met verzorging. Aan jongeren wordt onderwijs gegeven, er wordt betaald werk aangeboden en voor gepensioneerden zijn er dagactiviteiten. Een van de bewoners in rolstoel (al 45 jaar intern) liet ons zijn kamer zien in het pand waar hij woonde met een gezamenlijke eetkamer en keuken. Wat voor ons bijzonder is, is dat een predikant daar de directeur is.

Ds. Susanne Freytag verzorgt onze inbreng op het thema en wel gericht op "De kerk in een ouder wordende samenleving". Zij heeft de gegevens van de bevolkingsopbouw van Nederland door de jaren heen en die van de kerk naast elkaar gelegd. De leeftijdsopbouw van onze kerk laat een verschuiving zien naar ouder wordende leden en minder aanwas van jongeren. De grote aanwas rond 1950 van de Babyboomgeneratie zijn nu de oudere gemeenteleden en grootste groep qua leeftijd. Het feit dat er minder kinderen geboren worden en ten tweede dat de mensen nu gemiddeld ouder worden zijn twee redenen voor de vergrijzing van de maatschappij en de kerk. Voor de kerk komt daar een derde reden bij en wel de secularisatie. Maar laten we ons niet terneer laten slaan door de vele grijze hoofden in de kerk, daar zitten ook mooie uitdagingen in voor de kerk. **De kerk is een**

waardevolle sociale gemeenschap waarin we niet discrimineren, noch naar ras of sekse, maar ook niet naar leeftijd.

We bezoeken in Bad Arolsen ook het ITS - International Tracing Service - waar vele tienduizenden vragen binnen komen over personen die vermist zijn geraakt als slachtoffers van de Holocaust en de dwangarbeid in WO II, maar ook van hen die na WO II zijn geëmigreerd. In dat oorspronkelijke door het internationale Rode Kruis beheerde centrum wordt alle informatie bewaard. Velen hebben ze kunnen helpen, maar ook veel vragen zijn helaas onbeantwoord gebleven of worden nog onderzocht. Soms kunnen ze ook familieleden weer met elkaar in contact brengen.

Ook een bezoek aan het Residenzschloß Arolsen, het geboortehuis van onze koningin Emma van Waldeck en Pyrmont.

Hoe is dit contact ontstaan?

Op 4 mei 1970 ging de bisschop van de Evangelische Kirche Kurhessen Waldeck naar de aartsbisschop in Utrecht met de vraag om kennis te maken en elkaar als kerken beter te leren kennen. De aartsbisschop ging hier niet op in en stuurde hem naar bisschop Bluysen in 's Hertogenbosch.

In 's Hertogenbosch werd de bisschop uit Kassel hartelijk en gastvrij ontvangen, er werd tijd voor hem vrijgemaakt, samen gegeten, een wandeling door de stad gemaakt en overnacht in het bisschoppelijk paleis. De volgende dag bij zijn vertrek nodigde de bisschop Mgr. Bluysen uit om het volgende jaar bij hem in Kassel op bezoek te komen.

Dat is goed zei bisschop Bluysen, maar op één voorwaarde en dat is dat ik mijn vriend dominee Nico van den Akker van de Hervormde Gemeente hier mag meenemen. Dat was geen enkel probleem.

Bisschop Bluysen en dominee Van den Akker gingen het volgend jaar naar Kassel en zo is het vriendschapscontact ontstaan en bloeit tot op de huidige dag.

Er is een vaste tijd afgesproken voor dit bezoek: de drie dagen na Pasen en het ene jaar in Kurhessen Waldeck, het andere jaar in Nederland. Het bisdom 's Hertogenbosch en (nu) de Protestantse Kerk in Brabant / Limburg organiseren dat dan om en om.

Wilt u het volledige verslag ontvangen, stuur dan een e-mail naar dehaan-verduyn@freeler.nl en het wordt u toegestuurd

Elly de Haan-Verduyn, vice-preses van de classis

v.l.n.r. Pfarrerin Petra Schwermann, Geert van Dartel, Arie Haasnoot, ds. Susanne Freytag, Mgr. Gerard de Korte, Bischof Martin Hein, Elly de Haan - Verduyn, ds. Marco Luik, pastoor Ton Sip, Pfarrer Wolfgang Kallies en Pfarrerin Claudia Brinkmann - Weiß.

Impressie Synode

Op 25 en 26 april vergadert de Synode in Nieuw Hydepark. Vanwege ziekte van Preses Saskia van Meggelen onder voorzitterschap van (oud-preses) Peter Verhoeff. In de aanloop naar deze synode toe is er al het nodige in de media gekomen over een aantal thema's. In het besef dat we belangrijke stappen met elkaar zetten zitten we er klaar voor. De inhoudelijke bezinning komt dit keer van prof. dr. Gert Noort en wil aansluiten op het jaarthema 'een goed gesprek'. Leidende vraagstelling is hoe we in onze huidige Nederlandse context vrijmoedig (onbevangen) kunnen spreken over wat ons drijft en getuigen dat ons geloof in God er werkelijk toe doet en het leven zin, diepte en glans geeft. Misschien moeten we de druk afhaken van een al te expliciet getuigenis, zegt Noort, omdat het ten diepste gaat om de verwachtingsvolle navolging en het bewaren van het geheim. We hoeven niet verkrampd in de marge te verkeren, waarbij het missionair zijn een hoger

doel wordt en de bloei van de kerk aan groei wordt afgemeten. Ons ophouden in de marge kan ook met ontspanning en met overtuiging. God gaat ons immers al vooruit. In kleine groepjes delen we onderling onze reacties nav een tweetal stellingen. Een mooie vorm om in de breedte van onze kerk thema's aan de orde te laten komen die ook raken aan het maatschappelijk debat en de kerkelijke presentie daarin. In een bescheiden publicatie zal ook dit thema te zijner tijd zijn weg verder vinden in onze kerk.

Na de theepauze staat de nota over de 'kerkcampus' op de agenda. Een ambitieus huisvestingsplan voor de landelijke kerk, waarbij naast de landelijke kerk verschillende (christelijke) organisaties op een (nader te bepalen) terrein hun werkplek hebben en elkaar daar op de 'campus' kunnen treffen en in allerlei dwarsverbanden kunnen inspireren en stimuleren. In een bevlogen en enigszins 'gelikte' presentatie (waarvan de synode in een eerdere bijeenkomst al kennis genomen heeft) geeft Jurjen de Groot, directeur van de dienstenorganisatie aan hoe de bundeling van krachten een enorme meerwaarde zou kunnen betekenen. Naast instemming met de visie van de bijenkorf waarin verschillende bijen

samenwerken en een groots product tot stand brengen, is er ook het kritische geluid. Wordt dit niet allemaal net wat té mooi voorgesteld? Welk financiële plaatje hangt hieraan? Hoe voorkomen we dat deze campus een christelijke bubbel wordt en op afstand komt te staan van de plaatselijke gemeenten en hun behoeften? De synode is er echter wel van overtuigd dat het idee van de campus verder ontwikkeld kan worden, mits er duidelijkheid is over de (financiële) haalbaarheid daarvan, de inclusiviteit geborgd wordt en er goed wordt onderzocht op welke manier de plaatselijke gemeenten hiervan profiteren. In november zal dit op de agenda terugkeren.

Tijdens de 'beproeving' van 'Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk' wordt duidelijk met hoeveel waardering dit liedboek sinds 2013 in een groot deel van onze kerk ontvangen is. In een uitgebreide rapportage worden de reacties van de plaatselijke gemeenten inzichtelijk gemaakt. In veel gemeenten wordt het liedboek gebruikt en behoudens een aantal praktische aanbevelingen wordt de inhoud, inclusief de bezinnende teksten, als zeer divers en verrijkend ervaren. De synode besluit om met vreugde en dankbaarheid 'Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk' als Psalm- en Gezangboek van de Protestantse Kerk aan de kerk en haar gemeenten aan te bieden. Een formulering die aangeeft welke belangrijke status deze

bundel heeft, maar ook ruimte laat voor gemeenten die dit Liedboek niet (willen) gebruiken of ook zingen uit andere bundels.

Tijdens de bevlogen presentatie door JOP, wordt de synode interactief meegenomen in de kwetsbaarheid en de kracht van het jeugdwerk. We worden 'gefeliciteerd' wanneer we opstaan vanuit gemeenten met weinig jongeren, dan hebben we namelijk veel tijd en aandacht voor ieder kind. We worden eveneens 'gefeliciteerd' wanneer we opstaan vanuit gemeenten waarin juist veel jeugd is, er is dan veel mogelijk in het groepswerk en de onderlinge band en betrokkenheid. Blijft natuurlijk wel de vraag hoe het jeugdwerk te organiseren als er maar een handjevol kinderen en tieners aanwezig is, gewend als we zijn om het jeugdwerk in leeftijdsgroepen in te delen. JOP introduceert de slogan 'kerk als *thuisplek* voor kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren zijn ook de kerk!' Ook hier is weer ruimte voor het onderling gesprek, rondom vragen over de 'thuisplek'. In hoeverre is dit beeld herkenbaar in onze eigen gemeente? En wat zouden we kunnen doen om dit gevoel van een thuisplek voor oud en jong te versterken? JOP houdt zich ondertussen bezig met het ontwikkelen van werkvormen waarin de generaties met

elkaar in contact komen en het jeugdwerk niet zozeer op leeftijd maar op interesse wordt georganiseerd. Vormen die aansluiten bij de realiteit van veel gemeenten. Aan het einde van dag krijgen we door de preses van de Lutherse Synode een boekje aangereikt waarin 50 Lutherliederen zijn samengebracht en vieren we aansluitend gezamenlijk

de maaltijd met elkaar in de kapel, volgens de nieuwe hoofdorde die door hen ontwikkeld is. Op deze plek besef ik dan weer hoe hier alles samenkomt, in ons geïnspireerd zijn door het grote Verhaal van God met mensen. En iedereen beleeft dat op zijn of haar eigen manier. Die ruimte blijkt er te zijn. Mooi. Er wordt nog lang nageborreld en toch ook al wat vooruit geblikt op het hoofdthema van de volgende dag, de besluitvorming over de nota Mozaïek van Kerkplekken, die gaat over 'de verbinding tussen bestaande en nieuwe vormen van kerk-zijn'. Hoe kunnen we in de diversiteit naar de toekomst toe kerk zijn? Over het algemeen wordt er zeer positief en met grote vreugde en dankbaarheid gesproken over de beweging naar buiten die de kerk de laatste periode heeft gemaakt. 'Verwonderd om het werk van de Geest' aldus de Reuver. Zo'n 250 nieuwe kerkelijke initiatieven hebben het licht gezien, die variëren van

allerhande pioniersplekken, kliederkerken, leefgemeenschappen tot monastieke initiatieven. Een aantal van deze nieuwe kerkplekken groeit naar zelfstandigheid en in de nota worden voorstellen gedaan hoe dat op een goede manier te vorm te geven en te organiseren. Waar het in het rapport om gaat, zo zegt René de Reuver is om een mozaïek mogelijk te maken waarin ieder steentje, hoe klein ook, een eigen kleur en profiel (en zelfstandigheid) kan hebben, waarbij het gaat om de waarde in en met het geheel. Het gaat erom 'ruimte te geven aan het experiment', waar er in de kerkorde (nog) niet altijd zoveel mogelijkheden bestaan. In de nota wordt de reguliere gemeente vergeleken met een stevig huis, voor permanente bewoning geschikt. Met een grote dosis aan zelfstandigheid, aardig wat regels mbt lidmaatschap, het aantal ambtsdragers en een voorganger met een stevige opleiding. De beoogde nieuwe vorm van kerkzijn, kerngemeente genoemd, die zou moeten voldoen aan een tiental 'essenties van kerkzijn', is te vergelijken met een 'tiny house'. Flexibel in vorm, maar wel veilig en permanent bewoonbaar en volledig zelfstandig. Echter met minder regelgeving, ook tav lidmaatschap, het aantal ambtsdragers en ten aanzien van de opleiding van de voorganger. Juist op deze punten komen ook de vele reacties van de synode (en adviesorganen) los. Is het wel wenselijk om op deze missionaire plekken een nieuw soort pastor in te stellen en de vereiste academische opleiding los te laten? Laten we als kerk de kleine gemeenten niet in de kou staan, wanneer zij met alle regelgeving onder druk staan, terwijl er voor kerngemeenten van alles mogelijk zou worden? Moeten we het gesprek en de bezinning over de ambten, waar al jarenlang sprake van is, niet eerst voeren? Er wordt ruim de tijd genomen om deze kanttekeningen te laten klinken. Gezien het belang van het onderwerp besluit het moderamen om het oorspronkelijke besluitvoorstel aan te passen en in een extra synodevergadering in juni verder door te spreken over deze belangrijke ontwikkelingen in de kerk.

Na aanbieding van het boekje over het geloofsgesprek aan de auteur Maarten Wisse (dit boekje is voor iedere gemeente beschikbaar) besluit de Synode met ook weer een heel belangrijk en zeer intens thema. Twintig jaar na verschijnen van het rapport 'Schuilplaats in de wildernis' over de omgang van onze kerk met seksueel misbruik, is een commissie bezig met de bevindingen van de afgelopen periode. Hoe staan we ervoor? Hebben we met elkaar de veiligheid goed geborgd? Met indringende ervaringsverhalen worden we meegenomen in de thematiek, waarna Sophie Bloemert een tussenrapportage geeft en we wederom in groepjes uiteengaan, met een gespreksleider. We

bespreken een casus uit een gemeenschap waarin seksueel misbruik aan de orde was en het voorhanden protocol werd gevolgd. In ons groepje leidt dat tot een waardevol gesprek, we realiseren ons hoe kwetsbaar en veelomvattend de thematiek is. We vragen ons ook af in hoeverre het protocol (*protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (sexueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*) bekend is in de lokale gemeenschappen en er aandacht en openheid is om dit aan de orde te stellen. Het is mooi om te merken hoe er ondanks de intensieve vergaderdag ook nu weer complete aandacht is. In november ligt de eindrapportage van de commissie ter tafel, waarbij onze opmerkingen en suggesties zijn meegenomen. Zingend besluiten we de dag en de synodevergadering met het Ionalielied: Jezus roept ons mensen samen, waar bij mij deze regels binnenkomen: 'Hoeder van ons broze lichaam, redder van wie faalt of valt' en 'Ga met vrienden en met vreemden, ga met mensen, groot en klein, ga met zaligen en zoekers, die op zoek naar waarheid zijn'. Zo zoeken we verder, om ons niet te verliezen in alle regels die nu eenmaal nodig zijn, maar om beweeglijk en enthousiast kerk te zijn.

In de extra synodevergadering op 22 juni wordt de tijd genomen om inhoudelijk van gedachten te wisselen over de voorwaarden voor de nieuwe 'kerngemeenten' en liggen de meer dan 30 TAM's weer op tafel. Twee werkgroepen gaan de komende tijd aan de slag, rondom de ambten en de positie van de kleine gemeenten. Dit geeft lucht in de gesprekken. Aan het einde van de middag wordt de nota 'Mozaïek van Kerkplekken, uitgezonderd het hoofdstuk over de ambten, unaniem aanvaard als uitgangspunt van beleid. Ook wordt besloten dat een kerngemeente tenminste tien doop-of belijdende leden moet tellen en er minimaal een ouderling, diaken en een ouderling-kerkrentmeester de 'kernraad' vormen. U zult hier zeker meer over horen, wordt vervolgd in november.

Tenslotte een hartelijke groet van uw synodeafgevaardigde

*Ds. Irene Pluim,
predikant PG
Sittard-
Grevenbicht,
afgevaardigde
naar de GS*

GELOOF HOOP LIEFDE